

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Datum : 11 juni 2022
Onderwerp : Reactie LTO Nederland op internetconsultatie Regeling Provinciale aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (MGA-2)

Hierbij reageert LTO Nederland op de internetconsultatie Regeling Provinciale aankoop en beëindiging veehouderijen nabij natuurgebieden tranche 2 (hierna: MGA-2). Onze reactie is als volgt opgebouwd: een aantal algemene opmerkingen rond saneren versus innoveren en vervolgens een reactie op de tekst uit de regeling. In onze reactie verwijzen we naar paginanummers en onderwerpen uit de concept-regeling dan wel de bijbehorende concept-toelichting. Omwille van de leesbaarheid zal de nadruk liggen op opmerkingen inzake de concept-toelichting. Uiteraard gaan we er van uit dat onze opmerkingen over de concept-toelichting ook worden betrokken op de teksten in de uiteindelijke regeling. LTO Nederland reageerde ook op de LBV, een aantal (meer gedetailleerde) opmerkingen die we daar maakten kunnen ook toegepast worden op de MGA-2. Wij gaan ervan uit dat onze opmerkingen bij LBV, voor zover relevant, maar hier niet expliciet benoemd, ook meegenomen worden in de MGA-2.

Algemene opmerkingen

Innoveren boven saneren

Versnelling van emissiereductie is een doel wat ook LTO Nederland nastreeft. De grote nadruk en bijbehorende geldstromen die het coalitieakkoord legt op saneren is echter een verkeerde keuze.

- ➔ LTO Nederland stelt voor meer aandacht te hebben voor innovatieregelingen voor versnellen van de verduurzaming en de transitie van sectoren en piekbelasters in alle sectoren te ondersteunen in reduceren en/of verplaatsen. Dit naast een altijd vrijwillige en aantrekkelijke opkoopregeling in de land- en tuinbouw.
- ➔ Het belang van vrijwilligheid benadrukken we nogmaals: onteigening kan niet aan de orde zijn als een veehouder wil meewerken aan innovatie of verplaatsing.

Betrokken sector slecht geborgd

De betrokkenheid van de sector bij de opkoopregelingen is slecht geborgd. Deze varieert van niet (PRAV/MGA-1) tot niet serieus (LBV) tot wijzigingen achteraf (SRV).

- ➔ Betrek LTO Nederland meer bij de totstandkoming van opkoopregelingen, daarbij in acht nemend het adagium 'slimmer krimpen door te ontwikkelen'.

Fiscaliteit sterk onderbelicht

Opkoopregelingen betreffen uiteraard opkoop. Maar de fiscale kaders in verband met de opkoop zijn sterk onderbelicht. Uitspraken van ondernemers als 'na afrekenen met de fiscus blijft er niks meer over' dragen niet bij aan de deelname aan stoppersregelingen.

- ➔ LTO Nederland is van mening dat andere ministeries vooraf betrokken moeten worden bij de 'afrekening achteraf' in het kader van de stoppersregelingen. Hierover dienen de diverse departementen afspraken te maken die resulteren in de juiste bedrijfseconomische afweging door ondernemers. Is de regeling aan de voorkant niet aantrekkelijk genoeg dan zal er aan de achterkant (in fiscale zin) een oplossing geboden moeten worden.

Financiële kaders niet aantrekkelijk genoeg

In openbare uitingen sprak minister Van der Wal over een 'woest aantrekkelijke stoppersregeling'. Dat is niet wat thans voorligt. Uit de LBV blijkt dit helder. De MGA-2 is niet helder over de vergoedingensystematiek.

- Introduceer een staffel: start met vergoedingen van 130% en bouw deze in de tijd af.

Vergunningsaspecten onduidelijk

Deelname aan een stoppersregeling gaat gepaard met veel onduidelijkheden die zich lopende het proces maar moeten oplossen. Zo bestaat onzekerheid over herbestemming/nieuwe vergunningen en moeten hiervoor andere overheden betrokken worden. Ook deelname van PAS-melders en interimers aan stoppersregelingen is met onzekerheden omgeven: wel uitstoot, geen vergunning.

- Zorg als LNV, in samenspraak met andere overheden (provincies en gemeenten) dat er vooraf zekerheden, duidelijkheid en/of afspraken zijn over o.a. vergunningen, bouwen, erven en herbestemmen. Borg dus bv. dat gemeenten goed en snel meedenken over de nieuwe bestemming van de af te breken locatie.

Onvoldoende economisch en psychologisch besef

Naast financieel-economische kaders gaan stoppersregelingen gepaard met emotie, draagvlak en onzekerheid aan de boerenkeukentafels. Van de rol van landbouwgrond tot het doorhalen van rechten en van het verbod op de start van een bedrijf elders tot een boven de markt hangende onteigening: dit alles heeft een grote impact op boerengezinnen.

- Biedt in de regelingen ook (door de overheid gefinancierde) kaders rond sociale en psychologische ondersteuning.

Diverse praktische aspecten onderbelicht

Een aantal praktische zaken is soms nog onderbelicht of er wordt er weinig rekening mee gehouden. Denk hierbij aan onder andere: werkelijke dieraantallen/vergunde dieraantallen, sluitingsdatum i.v.m. bv. bestemmingswijziging, mate van gedetailleerdheid en mogelijkheid tot maatwerk, stoppen op termijn, rol provincies (van proactief tot passief).

- Voer vooraf (dus niet pas tijdens de internetconsultaties) een praktijktoets uit met deskundige boeren en adviseurs uit de agrosector.

Deelname wordt onvoldoende in de tijd gezet

Er zijn bedrijven die niet op korte, maar wel op middellange termijn willen stoppen. Deze bedrijven zou de mogelijkheid geboden moeten worden om over (bijvoorbeeld) 5 jaar te stoppen. Door nu te tekenen borgt dat de onontkoombaarheid, maar laat het tevens ruimte voor een ruime gewenningstijd. Het zou bedrijven tegelijkertijd moeten vrijwaren van lange termijn investeringen voor de resterende termijn.

- Biedt bedrijven nu de mogelijkheid om nu (onontkoombaar) te tekenen en daarna op termijn te stoppen.

Opmerkingen concept-regeling

Algemeen

De MGA-2 regeling wijkt op een aantal punten af van de LBV regeling. Sommige zaken zijn logisch en helder (bv. rol rijk versus rol provincie, brede openstelling versus gerichte benadering) maar andere zaken zijn minder logisch of helder:

- Kan de overheid (schematisch) alle verschillen tussen beide regelingen in beeld brengen?
- Hoe kan een ondernemer die aan beide regelingen kan deelnemen bepalen wat voor hem/haar het meest passend is?
- Is het logisch en verstandig dat een ondernemer (in een aantal gevallen) een keuze tussen twee opkoopregelingen tegelijk heeft?
- Kan nader geduid worden waar bepaalde keuzes/verschillen tussen beide regelingen uit voortkomen: bv. in aanmerking komende diersoorten, mogelijkheid 'gedeeltelijke opkoop', rol grond in opkoop, doorstarteisen/verboden/geboden?

- Wordt de regeling MGA-2, net als de regeling LBV, ook aangemerkt als een vorm van overheidsingrijpen? Dit onder in verband met de fiscale aspecten? Deze moeten in de ene regeling niet 'nadeliger' zijn als in de andere regeling.

P.3 Artikel 5 Gerichtte benadering.

LTO Nederland is tegen verplichte opkoop. De tekst in artikel 5, met bijvoorbeeld woorden als 'actieve en selectieve benadering' kan bij veel boeren over komen als 'opmaat tot verplichte opkoop'. Dit is funest voor draagvlak en vertrouwen.

- Pas de tekst in artikel 5 aan en geef nuances en kaders beter weer.

P. 3 artikel 6: Mestopslag en veehouderijactiviteiten

Op veel erven staat een mestsilobassin voor de opslag van mest. Deze heeft ook voor de akkerbouw/kringlooplandbouw een meerwaarde.

- Zorg dat nuttige mestopslagen als gevolg van deze regeling niet gesloopt of verwijderd worden.

Gesproken wordt over het beëindigen van veehouderijactiviteiten .

- Het is voor LTO Nederland onhelder hoe en onder welke voorwaarden hobbymatige veehouderij activiteiten nog wel toegestaan zijn voor deelnemers aan de regeling.

P. 4 Artikel 6 lid 6: Nieuw bedrijf

Hervestiging/overname van een bedrijf elders is niet toegestaan, behalve wanneer het een bedrijf met dierrechten/fosfaatrechten betreft.

- LTO Nederland is tegen deze bepaling, met dien verstande dat deze bepaling wel meer ruimte biedt dan hetgeen in de LBV staat. Zie voor een complete reactie onze inbreng op de LBV.

Opmerkingen concept toelichting

P. 3 Eerste tranche MGA

Er wordt gesproken over de eerste tranche van de MGA (budget, ophoging, tijdspad).

- Kan de overheid aangeven hoeveel bedrijven er thans koopovereenkomsten hebben afgesloten, hoeveel geld hiermee gemoeid is en hoeveel bedrijven nog in procedure zitten?

P. 3 en 4 Doel regeling en inzet depositieruimte

De tekst stelt "Daarnaast is het – zolang de stikstofreductie niet nodig is voor het borgen van de natuurkwaliteit (artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrictlijn) – mogelijk om de depositieruimte die ontstaat door de vermindering van de stikstofdepositie, al dan niet via het zogenoemde stikstofregistratiesysteem, toe te delen aan tracébesluiten of woningbouwprojecten en aan de legalisatie van in het kader van het PAS gemelde en meldingsvrije activiteiten. De opdracht voor het legaliseren van deze activiteiten is opgenomen in de Wet natuurbescherming. De stikstofruimte die met de toepassing van deze regeling vrijkomt zal zoveel mogelijk worden ingezet voor het legaliseren van PAS-melders. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van het stikstofregistratiesysteem (SSRS)⁴. De hoeveelheid stikstofruimte die ingezet kan worden voor het legaliseren van PAS- melders is afhankelijk is van de benodigde stikstofruimte in een gebied en de opbrengst die in dat betreffende gebied wordt gerealiseerd."

- Deze tekst is erg onhelder.
 - Wanneer is de reductie wel of niet nodig voor het borgen van natuurkwaliteit?
 - Wanneer wordt het stikstofregistratiesysteem wel of niet gebruikt?
 - Wanneer wordt iets toegedeeld aan tracébesluiten of woningbouw?
 - Wat betekent 'zoveel mogelijk inzetten voor PAS-melders'?
 - Hoe (en door wie) vindt de (transparante) afweging op bovenstaande 4 bullets plaats?

P. 5 Aanpassingen en evaluatie

Op pagina 5 wordt gesproken van een evaluatie van het Bureau Boerenverstand in november 2021.

- Is deze evaluatie openbaar en zo ja: kan deze gedeeld worden en zo nee: waarom is deze niet openbaar?

P. 5 Doorstart

Het 'doorstartverbod' wordt geschrapt, maar aan een doorstart worden wel eisen gesteld. Enerzijds mag slechts doorgestart worden in sectoren met dier-fosfaatrechten en anderzijds moet op de nieuwe locatie extra emissie reductie gerealiseerd worden.

- Kan nader geduid worden hoe en waarom getoetst wordt op extra emissiereductie?

P. 10 en 11 Doelgroep en gerichte benadering

Het RIVM heeft een rapport/berekening gemaakt om de doelgroep en het aantal bedrijven die aan de drempelwaarden voldoen te bepalen.

- Is het rapport van het RIVM openbaar en kan dit gedeeld worden?
- Kan de inschatting/onderbouwing van 3900 potentiële deelnemers nader geduid en gedeeld worden?